

Program

2023-2024

Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup

i samarbejde med Folkeuniversitetet

www.hoejskoleforeningenvb.dk

Program for sæsonen 2023-2024

Vi lever i en foranderlig tid, og forandringerne sker stadig hurtigere. Det vil vi afspejle i programmet for sæsonen 2023-2024. Det udfoldes gennem temaer, der har betydning for vores hverdag og den nærmeste fremtid, og som samtidig indløser foreningens målsætning om at behandle videnskabelige, kulturelle – herunder religiøse – og samfundsmæssige emner.

De sociale medier gør det muligt at forbinde mennesker trods afstand i tid og sted, men samtidig forandrer samtaleformerne sig. En rå og til tider hård tone får frit spil i kommunikationer uden ansigt-til-ansigt-mødet. Kurt Strand analyserer de nye medier og undersøger mulighederne for at tale ordentligt til hinanden.

Krig er en politisk samtale, men med andre midler. Der er krig i Europa, en grim krig, der skaber usikkerhed for os alle. Claus Mathiesen vil belyse krigens forudsætning, udvikling og dens mulige fremtid(er).

Klimaforandringer ændrer ikke blot levevilkår for den enkelte eller for erhvervslivet; de udfordrer det globale fællesskab. Den internationalt anerkendte Sebastian Mernild kommer i sit foredrag ind på de allerede kendte klimaforandringer – og det, vi må forvente.

Menneskets svar på uønskede forandringer er ofte ny teknologi. Hvad betyder teknologien for menneskets selvforståelse og for den mellem menneskelige omgang? Det belyser Søren R. Fauth under sit besøg.

Verden over udfordres demokratiet af kræfter, der i sidste instans kan afskaffe den styreform, som gjorde deres fremkomst mulig. Det dilemmafyldte demokrati vil Ingrid Ank diskutere i sit foredrag.

En stor spiller på den internationale arena er Kina, der forrykker de gamle magtpolers betydning. Hvilken betydning har det for Danmark? Det vil Mette Thunø gøre rede for.

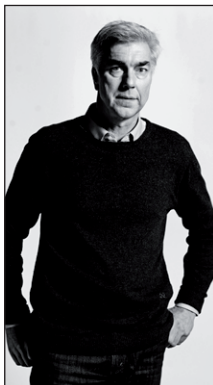
En ny livsform, nemlig projektmennesket og projektarbejdsformen, ændrer både menneskesynet og samfundsformerne. Hvilken betydning får det for individet i dets møde med hospitalet? Det belyser Christian Busch.

Måske har mennesket til evig tid søgt ekstremer og udfordret sig selv? Et dansk og aktuelt eksempel er Kristina Schou Madsen, der har vundet førstepladsen i det prestigefyldte løb World Marathon Challenge. Den indsigt, som sådan en præstation fører med sig, vil hun dele med os.

Målbare præstationer – som et udmattende løb – kan bære sin egen særegne skønhed i sig. En udadvendt skønhed finder vi i malerkunsten, der ideligt forandrer sig. Den skal vi høre om, når Peter S. Meyer gennemgår kunsthistorien ud fra et udvalg af centrale værker.

Som i de tidligere år har vi samarbejde med Sundeved Efterskole, Historisk Sogneforening for Bovrup-Varnæs samt Varnæs-Bovrup Borgerlaug.

Som altid er der også en forårsudflugt, som i 2024 går til Flensborg, og Grundlovsdag kan bedst fejres ved at deltage i Grundlovsmødet ved Varnæs vig.

Tirsdag den 12. september 2023 kl. 19.00

Kurt Strand: Så tal dog ordentligt!

Den offentlige debat – i tv, radio, aviser, netmedier og sociale medier – er ofte forurennet med mundhuggeri, mudderkast og falske konflikter. Med afsæt i en diagnosticering af tilstanden i dominerende debatfora fortæller journalist Kurt Strand om, hvordan unødigt grøftegravning optrapper konflikter i samfundet, og hvad der kan forandre den måde, vi taler med hinanden på. Et velfungerende demokrati er nemlig afhængig af, at vi kan tale ordentligt med hinanden. Ikke for at blive enige, men for at forstå divergerende synspunkter. Desværre viser en nylig

undersøgelse, at næsten halvdelen af os afstår fra at mene noget om politiske emner, fordi risikoen for nedladende kommentarer er stor.

Men den offentlige debat kan blive mere dialogsøgende, konstruktiv og måske endda resultere i løsninger, hvis vi alle, som borgere i et demokratisk samfund, tager opgaven alvorligt. Det hele begynder nemlig med os selv og med de publicistiske medier som aktive medspillere og moderatorer. Og heldigvis er der mange gode eksempler på, at det sagtens kan lade sig gøre at tale ordentligt til hinanden, så flere får lyst til at være med.

Kurt Strand, journalist fra Danmarks Journalisthøjskole, ansat ved Danmarks Radio DR indtil 2010 som rapporter, studievært og producer. Var bl.a. en markant ekstern studievært på programmet Mennesker og Medier fra 2016 til 2022.

Ansat som Fellow ved Constructive Institute, Aarhus Universitet 2021-2022.

Tirsdag den 3. oktober 2023 kl. 19.00

Claus Mathiesen: Krig i Europa

Claus Mathiesen vil i foredraget gøre rede for baggrunden for den nuværende krig i Ukraine, som blev startet allerede med erobringen af Krim i 2014. Han vil desuden komme ind på krigens hidtidige forløb, de aktuelle begivenheder og perspektiverne for dens fremtid.

Claus Mathiesen, sprogofficer, cand.mag. i russisk og polsk, ansat som studielektor på Forsvarsakademiet og har været dansk forsvarsattaché i Ukraine i årene 1999-2007.

Onsdag den 1. november 2023 kl. 19.00

Sebastian Mernild: Vores klima er i forandring

Sebastian Mernild, der er en af verdens førende klimaforskere, vil i sit foredrag give os en redegørelse for de klimaforandringer, vi har set over tid samt komme ind på de forandringer, vi kan forvente vil komme.

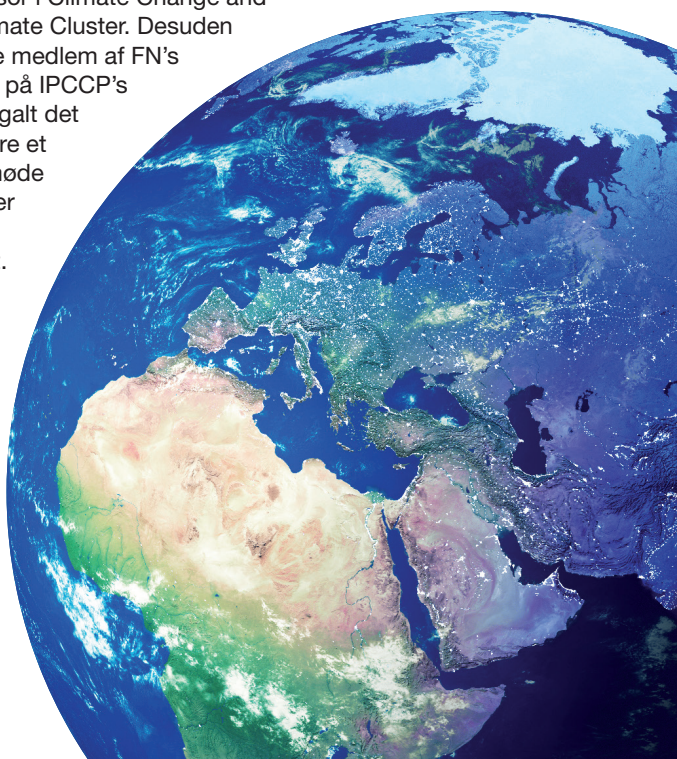
Det er ifølge Mernild utvetydigt, at menneskelig indflydelse har opvarmet klimasystemet, og at udbredte og hastige klimaforandringer har fundet sted. Den globale overfladetemperatur var 1,09°C højere i 2011–2020 end i årene 1850–1900, hvor det anslås, at de menneskeskabte årsager har ændret overfladetemperaturen med 1,07°C. Hvert af de sidste fire årtier har været varmere end noget foregående årti siden 1850. For hver halve grad den globale opvarmning stiger yderligere, vil der være stigninger i temperaturekstremer, intensitet af kraftig nedbør og alvorlig tørke.

Sebastian Mernild, phd, Professor i Climate Change and Glaciology og leder af SDU Climate Cluster. Desuden er Sebastian Mernild et ledende medlem af FN's klimapanel og er hovedforfatter på IPCC's 6. rapport, som beskriver, hvor galt det står til med klimaet. Den vil være et hovedbidrag til FN's COP 28. møde i Ægypten i november-december 2023, hvor FN's klimapanel præsenterer en ny klimareport.

Sebastian Mernild er bl.a. forfatter til: Da kulden forsvandt. Beretning fra klimafronten (2022) og Isbogen: Hvordan isen har formet vores verden og kommer til at forandre alt (2023).

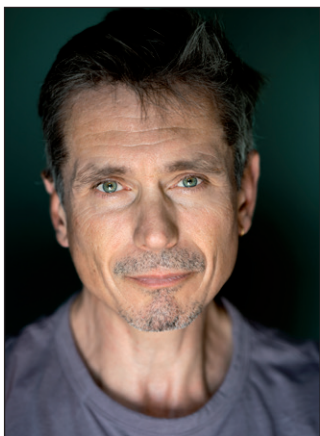
Foto: Birgitte Carol Heiberg

Onsdag den 15. november 2023 kl. 19.00

Søren R. Fauth: Den teknologiske afvikling af mennesket

Menneskeheden gennemgår i disse år en udvikling, som på mange måder er en afvikling. Konkurrencestaten er ved at sejre sig selv ihjel; den instrumentelle fornuft har sat sig igennem overalt i vores målstyrede uddannelsessystem samtidig med, at den teknologiske udvikling buldrer afsted med en hastighed så høj, at ingen længere kan følge med. Accelerationssamfundet og konkurrencestaten koster os dyrt, hver eneste dag. Foredraget vil skitsere den åndshistoriske baggrund, for det vi bevidner. Håbet er, at det vil få os til at tænke kritisk sammen.

Fotograf Lærke Posselt

Søren R. Fauth er oversætter og forfatter, litteraturforsker og germanist, dr.phil., og han har siden 2005 været ansat ved Aarhus Universitet på Institut for Sprog, Litteratur og Kultur. Forfatter til bl.a. Moloch. En fortælling om mit raseri (2020), Det R bladernes måde at falde på (2022) og den prosapoetiske fortælling Dagene kommer drømmene (2023).

Tirsdag den 23. januar 2024 kl. 19.00

Ingrid Ank: Demokrati er ikke pænt

”Demokrati er ikke pænt,” sagde debatredaktøren på Ekstrabladet engang i et ellers pænt P1-program. Og han må, om nogen, vide det. Demokrati er ikke pænt, når og hvis det bygger på grundlæggende frihedsrettigheder som ytringsfrihed, religionsfrihed og foreningsfrihed – eller med en samlet betegnelse på åndsfrihed. For åndsfrihed er også friheden til fx at arbejde for udbredelsen af antidemokratiske synspunkter eller til at være ufølsom og fordømmende på sociale medier. Åndsfrihed er nemlig friheden til at missionere for det, du finder vigtigt og rigtigt – at mene, at du har ret og forsøge at overbevise andre herom. Samtidig må du så også forvente at blive modsagt – fx i Ekstrabladets debatspor.

Fotograf: Frida Gregersen

Men hvorfor er det vigtigt med frihedsrettigheder, der går længere, end hvad de fleste synes er ’rigtige holdninger og god opførsel’? Hvordan skal vi forsvare ’retten til at krænke’ eller måske endda ’retten til at lyve’? Og i hvilken forstand, og fra hvilke kanter, er åndsfriheden i disse år kommet under pres?

Ingrid Ank, *cand.theol.*, leder af Grundtvig-Akademiet og formand for Foreningen Åndsfrihed. Ingrid Ank er i øvrigt medforfatter til *At være demokrat er ikke at være bange - Åndsfrihed under pres (2020)* og *Åndsfrihed - i det moderne samfund (2022)*.

Mandag den 29. januar 2024 kl. 19.00

Mette Thunø: Kinas globale ambitioner

Med Kinas nye geopolitiske position har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kinas økonomiske præstationer er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magt og hensigter. Ikke mindst Kinas styrkede strategiske partnerskab med Rusland under Ukrainekrigen giver anledning til panderynken. Samtidig sker der mange indenrigspolitiske forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Hvad går hans nye udenrigspolitiske strategi ud på, og hvordan påvirker det os? Hvilke er Kinas globale ambitioner?

Mette Thunø, phd i Kina-studier, er ansat som Lektor ved Kinastudier, Aarhus Universitet.

Generalforsamling

Onsdag den 13. marts 2024 kl. 19.00

Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup indkalder til Generalforsamling.

Der er ordinær generalforsamling i Konfirmandstuen, Varnæsvej 700 i Varnæs. Dagsordenen er i henhold til vedtægterne. Man kan orientere sig på foreningens hjemmeside www.hoejskoleforeningenvb.dk.

Alle er velkomne!

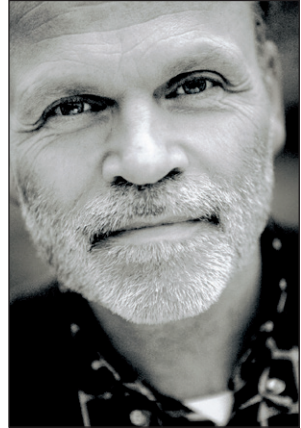
**Mødet afsluttes
med kaffe
og hjemmebagt
kage**

Tirsdag 19. marts 2024 kl. 19.00

Christian Busch: Fra Maude til X Factor – hvordan klarer vi belastninger i dag i forhold til tidligere?

Baggrunden for foredraget er, at det i vore dage er særlig vigtigt for os at føle, at vi har kontrol over vores tilværelse, og at vi frit kan vælge for vores liv. Det er bl.a. et resultat af medicinens og velfærdssamfundets udvikling, at det senmoderne menneske føler en så høj grad af kontrol over tilværelsen og undgår tanken om magtesløshed. I foredraget undersøges det, hvordan vi mennesker reagerer, når vi kommer ud for et vilkår, vi ikke kan gøre noget ved.

Der er en epidemisk vækst i stress og udbændthed, som kaldes for "projektsamfunds sygdomme". Væksten i stress og udbændthed hænger snævert sammen med det senmoderne samfunds bærende værdier. Hvad karakteriserer projektsamfundet og projektmennesket, og hvilke værdier i det senmoderne betinger væksten i stress? Disse spørgsmål besvares bl.a. ved at trække på Maude fra Matador og tiltrækningskræfterne i *X-Factor* og *Vild med dans*.

Fotograf: Sif Melncke

Christian Busch har været præst på Rigshospitalet de sidste 33 år. Før dette har han været præst på Glostrup Hospital og i Vestre Fængsel. Han gik på pension i sensommeren 2023.

2. Påskedag den 1. april 2024
kl. 19.30 i foredragssalen på
Sundeved Efterskole

Kristina Schou Madsen: Ekstremløb

I 2019 gennemførte Kristina Schou Madsen ekstremløbet 'World Marathon Challenge', som består af 7 maratoner på 7 dage på 7 kontinenter. Men der var et problem: hun blev kun nummer to. Derfor vendte hun året efter tilbage til løbet og opnåede det, hun i første omgang ikke formåede, nemlig førstepladsen.

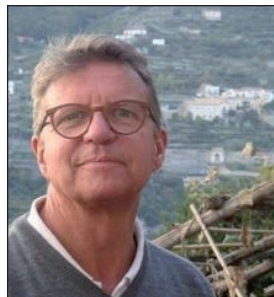
Oplev Kristina fortælle om sin vej til at opnå flere verdensrekorder indenfor ekstremløb. Hør om hendes rejse fra næsten at fejle ved det første halvmaraton til, at hun i dag lever som professionel løber og deltager i nogle af verdens hårdeste løb. Kristina kommer ind på, hvordan hun finder og bevarer motivationen, hvordan hun sætter sig nye mål, og hvor meget grundig forberedelse og planlægning ned i detaljen har af betydning for hendes sejr.

Foredraget er en underholdende og ærlig fortælling om Kristinas vej fra at leve som efterskolelærer til at blive professionel løber og TV-personlighed.

Onsdag den 10. april 2024 kl. 19.00

Peter S. Meyer: Kend kunsthistorien gennem 10 værker

Med kun 10 kunstværker, som er værd at kende, har man en struktur for hele kunsthistorien. Foredraget giver et overblik over kunsthistorien gennem kun 10 kunstnere med et værk af hver, fra Renæssancen til i dag. Hvad er det kunstværkerne viser? Foredraget ser på genrer som: Det religiøse maleri, landskabet, historiemaleriet, selvportrættet, det moderne maleri og konceptkunst. Samtidig ser vi bag om værkerne, så vi lærer at se på kunst, så man kan åbne og opleve andre værker. Kunstnere som Michelangelo, Rembrandt, Goya, Manet, Munch, van Gogh, Picasso, Klimt, Duchamp og Louise Bourgeois kommer i spil.

Peter S. Meyer er mag.art. i kunsthistorie og bl.a. tidligere museumsdirektør ved Esbjerg Kunstmuseum, Trapholt og Stavanger Kunstmuseum.

Fællesarrangement

Tirsdag den 21. maj 2024 kl. 17.00

Aftentur i bus til Flensborg og Den Slesvigske Samling i Flensborg

Marco Petersen, der bor på Mølhøj i Varnæs og er historiker på Den Slesvigske Samling, vil være vores guide.

Efter besøget går vi en tur i byen og slutter med kaffe og kage.

Udflugten arrangeres i samarbejde med Den Historiske Sogneforening for Bovrup-Varnæs.

Flere informationer følger, når tiden nærmer sig ...

Grundlovmøde

Onsdag den 5. juni 2024 kl. 14.00

Højskoleforeningen holder sammen med Varnæs-Bovrup Borgerlaug det traditionelle Grundlovmøde ved det rekreative område ved Varnæs vig.

Årets taler er **Bjarne Ebbesen**, Forstander Gråsten Landbrugsskole.

Efterfølgende vil der være fællessang fra Højskolesangbogen under ledelse af Karen Hanne Munk.

Desuden bliver det muligt at forsyne sig med grillstegte ringriderpølser samt øl eller sodavand.

Kom og vær med til at fejre Grundloven og den demokratiske livsform!

Aktivitetsoversigt

2023

12. september	kl. 19.00	Kurt Strand: Sociale medier
03. oktober	kl. 19.00	Claus Mathiesen: Krig i Europa
01. november	kl. 19.00	Sebastian Mernild: Klimaforandringer
15. november	kl. 19.00	Søren R. Fauth: Mennesket og teknologien

2024

23. januar	kl. 19.00	Ingrid Ank: Demokrati og åndsfrihed
29. januar	kl. 19.00	Mette Thunø: Kina
13. marts	kl. 19.00	Generalforsamling
19. marts	kl. 19.00	Christian Busch: Den moderne patient
01. april	kl. 19.30	Kristina Schou Madsen: Ekstremløb
10. april	kl. 19.00	Peter S. Meyer: Kunsthistorie
21. maj	kl. 17.00	Udflugt til Flensborg
05. juni	kl. 14.00	Grundlovmøde - Varnæsvej

Praktiske oplysninger

Hvis intet andet er anført, holdes møderne i Konfirmandstuen, Varnæs Præstegård, Varnæsvej 700, 6200 Aabenraa.

Kontakt: Jens Grønbaek, tlf. 20 10 27 72, jens.groenbaek@advancedtooling.dk

Medlemskab	50 kr. pr. person
Entre ved foredrag	75 kr. for medlemmer/ 100 kr. for ikke-medlemmer
Kaffe og kage	Inkluderet i prisen

Alle foredrag er udarbejdet i henhold til Folkeuniversitetets betingelser for at yde tilskud. De støttes desuden af Varnæs Sogns Menighedsråd og Danfoss. Højskoleforeningen er udnævnt som arrangør i videnskabsfestivalen Forskningens Døgn.

Bestyrelsen for Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup:

Formand	Jens Grønbaek
Næstformand	Karen Hanne Munk
Kasserer	Peter Højer
Bestyrelsesmedlem	Benedicta Pécseli
Bestyrelsesmedlem	Vagn Lind
Suppleant	Birte Sandorff Lock
Suppleant	Kirsten Pedersen

I øvrigt henvises til foreningens hjemmeside:

www.hoejskoleforeningenvb.dk

eller på Facebook: Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup

